Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ______________________

   (Name) ______________________

2. (Signature) ______________________

   (Name) ______________________

Roll No. | | | | | | | | |

(In figures as per admission card)

Roll No. ______________________

(In words)

Test Booklet No.

D – 3705

PAPER – III

Time : 2½ hours] **GUJARATI** **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **40** Number of Questions in this Booklet : **26**

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answers to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

   No Additional Sheets are to be used.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Test Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
   (ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the Test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc. is prohibited.**
10. **There is NO negative marking.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुये रिक्त स्थान पर ही लिखिये।

   इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी। पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
   (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी सील को फाड़ लें। खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें।
   (ii) **कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं। दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले ले। इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे। उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा।**
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें।
8. **केवल नीले / काले बाल प्वाईंट पैन का ही इस्तेमाल करें।**
9. **किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है।**
10. **गलत उत्तर के लिए अंक नहीं काटे जायेंगे।**

GUJARATI

ગુજરાતી

PAPER – III

પ્રશ્નપત્ર – III

NOTE: **This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.**

સૂચના : આ પ્રશ્નપત્ર બસો (200) ગુણનું છે અને એમાં ચાર (4) વિભાગો છે. આ વિભાગોના પ્રશ્નોના ઉત્તર વિદ્યાર્થિઓએ એમાં આપેલી સૂચનાઓ અનુસાર આપવા.

SECTION - I

ખંડ - I

Note : This section contains five (5) questions based on the following paragraph. Each question should be answered in about thirty (30) words and each carries five (5) marks. **(5x5=25 marks)**

સૂચના : આ ખંડમાં પાંચ પ્રશ્નો છે અને દરેક પ્રશ્નના પાંચ ગુણ છે. દરેક ઉત્તર લગભગ ત્રીસ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. **(5x5=25 ગુણ)**

નીચેનો પરિચ્છેદ વાંચો અને પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

ગ્રંથ લખવો એ વધારે કઠણ કામ છે કે ગ્રંથની પરીક્ષા કરવી એ વધારે કઠણ કામ છે એ પ્રશ્નનું નિરાકરણ કરવું હોય, અને ગ્રંથપરીક્ષા એટલે ગ્રંથના દોષ બતાવી આપવા એટલું જ હોય, તો તો ગ્રંથપરીક્ષાનું કામ પ્રમાણમાં ઘણું સહેલું છે એ ઉત્તરમાં ઘણી સત્યતા છે. કારણ પંચતંત્રમાંની કહાપણડાહીલી ચકલીને વાનરે કહ્યું હતું કે ''રાંડ, ઘર બાંધતાં તો મને નથી આવડતું પણ ભાંગતાં તો બહુ સારું આવડે છે તે તને દેખાડું છું'' - એ શાસ્ત્ર ગ્રંથપરીક્ષામાં પણ સુસાધ્ય છે. પણ આ દેશના તેમ પરદેશના સર્વ વિદ્વાનોનો મત એવો છે કે ગ્રંથપરીક્ષા એટલે ગ્રંથમાં સારું શું તે જાણવું અને જણાવવું ગ્રંથમાં તો શું પણ સર્વત્ર પરીક્ષાનો એ જ હેતુ છે કે ફલાણાએ શું કામ કર્યું તે જોવું; શું કામ કર્યું એટલે શું સારું કામ કર્યુ. કોઈએ શું કામ નથી કર્યું તેની પરીક્ષા હોતી નથી. કોઈએ કેટલું નઠારું કર્મ કર્યું એટલું જ માત્ર જોવા જવું એવી પરીક્ષા કોઈ સુપરીક્ષક માથે લેતો નથી. ફૂલની સુવાસના જોનાર હોય છે - દુર્ગંધ શોધનાર અભાગિયા હોતા નથી. ગ્રંથપરીક્ષક એ ગ્રંથરૂપ પુષ્પોનો ભોગી ભ્રમર છે. તે સ્થળે સ્થળેથી પરાગ અને મધુના પરમાણુ શોધી કાઢી તેનો સંચય કરે છે; અને એના રચેલા મધપૂડાઓનું મધ તેને પોતાને તેમ અન્ય લોકોને કામે લાગે છે. ગ્રંથના ગુણની પરીક્ષા કરવી; એ ગુણનો જાતે ઉપભોગ કરી આનંદ અનુભવવો, અને એ આનંદ પામવા ગ્રંથના વાંચનારાઓને સમર્થ કરવા, પોતે સુરસ અન્ન જમવું અને બીજાને જમાડવા, - આ આનંદની ઉજાણી આપવી; એ જ ગ્રંથપરીક્ષકનો અભિલાષ હોય છે. એ અભિલાષ જેને ન હોય તે પરીક્ષક જ નથી.

1. લેખકને ગ્રંથપરીક્ષાનું કામ શા કારણો સહેલુ લાગે છે ?

2. ગ્રંથ-પરીક્ષા ખરેખર શું છે ?

3. લેખક કોને સુપરીક્ષક લેખે છે ?

4. લેખકની દૃષ્ટિએ 'આનંદની ઉજાણી' કેવી છે ?

5. આ પરિચ્છેદનું સમુચિત શીર્ષક શું હોઈ શકે ?

SECTION - II

ખંડ - II

Note : This section contains fifteen (15) questions each to be answered in about thirty (30) words. Each question carries five (5) marks.

(5x15=75 marks)

સૂચના : **આ ખંડમાં પંદર પ્રશ્નો છે અને દરેક પ્રશ્નના પાંચ ગુણ છે. દરેક ઉત્તર લગભગ ત્રીસ (30) શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.** **(5x15=75 ગુણ)**

6. 'નાટશાસ્ત્ર'માં મુનિ ભરતે આપેલું 'રસસૂત્ર' ગુજરાતીમાં લખો.

7. ટી.એસ. એલિયટનાં ત્રણ વિવેચનાત્મક વ્યાખ્યાનો/લેખોનાં નામ આપો.

8. કાવ્યના માધ્યમ છંદ વિશે બલવન્તરાય ઠાકોરે કયો મુખ્ય વિચાર રજૂ કર્યો છે ?

9. મમ્મટે ગણાવેલાં કાવ્યપ્રયોજનો દર્શાવો.

10. પ્રજાકવાહનું મુખ્ય લક્ષણ કયું ?

11. રવીન્દ્રનાથકૃત 'ગોરા' નવલકથાનાં મુખ્ય અને ગૌણ પાત્રોની યાદી આપો.

12. પ્રેમાનંદકૃત 'નળાખ્યાન' મુખ્યત્વે કરુણરસનું આખ્યાન છે - શા માટે ?

13. ‘થ્રી સિસ્ટર્સ’ નાટકના લેખક તેના ગુજરાતી અનુવાદક તથા તેમાં નિરૂપિત ત્રણેય બહનોનાં પાત્રો : સૌના નામો આપો.

14. આત્મકથા અને જીવનકથા વચ્ચેનો મુખ્ય ભેદ દર્શાવો.

15. પાંચ સંસ્કૃત તત્સમ શબ્દો અને પાંચ ગુજરાતી તદ્‌ભવ શબ્દોની યાદી આપો.

16. મેઘાણી-સમ્પાદિત લોકકથા સાહિત્યના પાંચ ગ્રન્થનાં નામ આપો.

17. લોકગીત સમ્પાદન ક્ષેત્રે પુષ્કર ચંદરબાકરના સંશોધનાત્મક પ્રદાનની માત્ર ત્રણ વીગતોનો ઉલ્લેખ કરો.

18. લોકસાહિત્યના સંશોધન-સમ્પાદનની સમસ્યા શી છે? તેની પાંચ વીગતો આપો.

19. સાહિત્યિક સંશોધનમાં માર્ગદર્શક ત્રણ ગુજરાતી પુસ્તકો અને તેના કર્તાઓનાં નામો આપો.

20. તુલનાત્મક સાહિત્ય-અધ્યયન એટલે શું? ટૂંકમાં કહો.

SECTION - III

ખંડ - III

Note : This section contains five (5) questions from each of the electives / specialisations. The candidate has to choose only one elective / specialisation and answer all the five questions from it. Each question carries twelve (12) marks and is to be answered in about two hundred (200) words.

(12x5=60 marks)

સૂચના : આ ખંડમાં પ્રત્યેક 'ઈલેક્ટિવ'માં પાંચ પ્રશ્નો છે અને તે માટે, ઉમેદાવારે કોઈ એક 'ઈલેક્ટિવ' પસંદ કરવો. દરેક પ્રશ્નના બાર ગુણ છે. દરેક ઉત્તર લગભગ બસ્સો શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.

(12x5=60 ગુણ)

પૃથક્કરણાત્મક/સમીક્ષાત્મક ટૂંકનોંધ લખોઃ અ થી ઈ -માંથી કોઈપણ એક વિભાગમાં અપાયેલા પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખવા.

ઈલેક્ટિવ (અ)

21. કુન્તકના 'વક્રોક્તિજીવિત' ને આધારે છ મુખ્ય વક્રોક્તિઓની સદૃષ્ટાન્ત ચર્ચા કરો.

22. સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્ર અનુસાર, 'કાવ્યહેતું' એટલે શું તે વીગતવાર સમજાવો.

23. એરિસ્ટોટલે આપેલી ટ્રેજેડીની વ્યાખ્યા ગુજરાતીમાં લખી બતાવો.

24. તમારી દૃષ્ટિ અનુસારનાં, આધુનિકતાવાદનાં છ મુખ્ય લક્ષણો વર્ણાવો.

25. રા. વિ. પાઠકે રજૂ કરેલા ટૂંકીવાર્તાવિષયક વિચારોની ટૂંકી સમીક્ષા કરો.

અથવા

ઈલેક્ટિવ (બ)

21. વાલ્મીકિકૃત 'રામાયણ' 'મહાકાવ્ય' છે. સમજાવો.

22. લઘુ નવલ અને નવલકથા વચ્ચેનો સ્વરૂપવિષયક ભેદ સમજાવો.

23. ગુજરાતી સાહિત્યમાં 'પદ્યનાટક' લખવાના પ્રયત્નો કોણે કોણે કર્યા છે? વીગતે દર્શાવો.

24. ગુજરાતી ભાષામાં સંવૃત અને વિવૃત 'એ' અને 'ઓ'ની શી સ્થિતિ છે? સદૃષ્ટાન્ત ચર્ચો.

25. શિષ્ટમાન્ય ગુજરાતી ભાષા અને સૂરતી બોલી વચ્ચે કેવા કેવા તફાવતો પ્રવર્તે છે ? સદષ્ટાન્ત ચર્ચો.

અથવા

ઈલેક્ટિવ (ક)

21. આખ્યાનકાવ્યનાં મુખ્ય લક્ષણો દર્શાવો.

22. 'ભરતેશ્વર બાહુબલિ રાસ'નું કથાનક શું છે? કહો.

23. રાજેન્દ્ર શાહકૃત 'ધ્વનિ'ની ગીત-સૃષ્ટિનો પરિચય કરાવો.

24. 'સમૂળી ક્રાન્તિ'ના વિષયવસ્તુનું નિરૂપણ કરો.

25. 'વેઈટિન્ગ ફોર ગોદો' - 'ગોદોની રાહમાં' - 'રાહ જોવાની વ્યથાનું નાટક' છે. ચર્ચો.

અથવા

ઈલેક્ટિવ (ડ)

21. લોકગીત-સ્વરૂપની લાક્ષણિક્તાઓ ચર્ચો.

22. લોકવાર્તા અને ટૂંકીવાર્તા વચ્ચે શું તફાવત છે ? દર્શાવો.

23. કનુભાઈ જાનીએ રજૂ કરેલી લોકસાહિત્યની વિભાવના સમજાવો.

24. મેઘાણીના ‘લોકસાહિત્યનું સમાલોચન’ પુસ્તકની સમીક્ષા કરો.

25. લોકનાટ્ય ‘ભવાઈ’ની સદૃષ્ટાન્ત ચર્ચા કરો.

અથવા

ઈલેક્ટિવ (ઈ)

21. સાહિત્યક સંશોધનનું કાર્યક્ષેત્ર ટૂંકમાં દર્શાવો.

22. ‘વિશ્વસાહિત્ય’ (‘વર્લ્ડ લિટરેચર’)ની વિભાવના સમજાવો.

23. ‘પ્રાદેશિક’ અને ‘રાષ્ટ્રીય’ સાહિત્યો વચ્ચેનો ભેદ બતાવનારા સાહિત્યકારો અને તેમની એવી કૃતિઓનાં નામ આપો.

24. સાહિત્ય સંશોધકની સજ્જતાનું વર્ણન કરો.

25. સાહિત્યના તુલનાત્મક અધ્યયનની વિવિધ પદ્ધતિયો વર્ણવો.

SECTION - IV

ખંડ - IV

Note : This section consists of one essay type question of forty (40) marks to be answered in about one thousand (1000) words on any of the following topics. This question carries 40 marks.

(40x1=40 marks)

સૂચના : આ ખંડમાં એક પ્રશ્ન છે અને તે માટે, ઉમેદવારે કોઈ એક 'ઈલેક્ટિવ' પસંદ કરવો. આ પ્રશ્નના ચાલીસ ગુણ છે. આ ઉત્તર લગભગ એક હજાર શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.

આ પ્રશ્નનો ઉત્તર નિબન્ધ સ્વરૂપમાં આપવાનો છે. **(40x1=40 ગુણ)**

26. જોસેફ મેક્‌વાનકૃત 'આંગળિયાત' નવલકથામાં નિરૂપિત સમકાલીન સમાજજીવનની સમીક્ષા કરો.

અથવા

આધુનિક ગુજરાતી ગીત-ગઝલ-કાવ્યક્ષેત્રે થયેલા વિવિધ પ્રયોગોની સવિસ્તર આલોચના કરો.

અથવા

ગુજરાતી સાહિત્યની 'શિષ્ટ' અને 'લોક' બંને પરમ્પરા વચ્ચેનાં સામ્ય-વૈષમ્ય દર્શાવી બંનેનાં વૈશિષ્ટ્ય-મર્યાદા પણ દર્શાવો.

અથવા

ભોગીલાલ સાંડેસરા, કે. કા. શાસ્ત્રી અને હરિવલ્લભ ભાયાણીનાં સંશોધનકાર્યનો વીગતે પરિચય કરાવો.

અથવા

પ્રમોદકુમાર પટેલ રાધેશ્યામ શર્મા, ચંદ્રકાંત ટોપીવાલા, સુમન શાહ અને શિરીષ પંચાલની વિવેચનાને આધારે સામ્પ્રત ગુજરાતી વિવેચનની ગતિવિધિનો પરિચય કરાવો.

FOR OFFICE USE ONLY							
Marks Obtained							
Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words) ....

(in figures) ....

Signature & Name of the Coordinator ....

(Evaluation) Date ....